

Poslovni broj 1. P-18/16-17

REPUBLIKA HRVATSKA
ŽUPANIJSKI SUD U ZAGREBU
Trg Nikole Šubića Zrinskog 5

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Županijski sud u Zagrebu, kao sud prvog stupnja u vijeću sastavljenom od sudaca Vlaste Horvat-Mataić, predsjednice vijeća, Ivice Veselića i Dubravke Penić Lukač, članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Sindikata vozača i prometnih radnika ZET Zagreb, Zagreb, Ozaljska 105, OIB: 05934998984, zastupanog po punomoćnicima Boženku Lozi i Ani Ivanović, odvjetnicima u Odvjetničkom društvu Lozo & Partneri, d.o.o. iz Zagreba, protiv tuženika Zagrebačkog Holdinga d.o.o. iz Zagreba, Ulica grada Vukovara 41, OIB: 85584865987, zastupanog po punomoćniku Denisu Bajsu, odvjetniku u Odvjetničkom društvu Mihočević & Bajs iz Zagreba, radi utvrđenja nezakonitom odluke o otkazu kolektivnog ugovora, nakon glavne i javne rasprave održane i zaključene 20. rujna 2016., u prisutnosti punomoćnika stranaka, dana 2. studenoga 2016.

presudio je

I. Utvrđuje se da je nezakonita i da ne proizvodi bilo kakve pravne učinke odluka tuženika Klasa: ZGH-01-16315, Urbroj: 01-01-03-16-04 od dana 22. travnja 2016. kojom je tuženik otkazao Temeljni kolektivni ugovor za radnike u trgovačkim društvima u vlasništvu Grada Zagreba sklopljen 27. veljače 2002. te Dodatak I Temeljnog kolektivnog ugovoru od 13. ožujka 2004., Dodatak II Temeljnog kolektivnog ugovoru za radnike u trgovačkom društvu Zagrebački holding d.o.o. od 25. srpnja 2007., Dodatak III Temeljnog kolektivnog ugovoru za radnike u trgovačkom društvu Zagrebački holding d.o.o. od 26. siječnja 2010., Dodatak IV Temeljnog kolektivnog ugovoru za radnike u trgovačkom društvu Zagrebački holding d.o.o. od 28. travnja 2011. te Dodatak V Temeljnog kolektivnog ugovoru za radnike u trgovačkom društvu Zagrebački holding d.o.o. od 30. srpnja 2013.

II. Nalaže se tuženiku naknaditi tužitelju parnične troškove u iznosu 14.250,00 kuna sa zateznom kamatom koja teče od 2. studenoga 2016. do isplate po prosječnoj kamatnoj stopi na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunatoj za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu uvećanoj za tri postotnih poena, sve u roku od 8 dana.

Obrazloženje

Tužitelj je dana 30. lipnja 2016. podnio tužbu u kojoj navodi da se na parnične stranke primjenjuje Temeljni kolektivni ugovor za radnike u trgovačkim društvima u vlasništvu Grada Zagreba sklopljen 27. veljače 2002. (dalje: TKU) zajedno sa Dodacima i to Dodatak I od 13.

ožujka 2004., Dodatak II od 25. srpnja 2007., Dodatak III od 26. siječnja 2010., Dodatak IV od 28. travnja 2011. i Dodatak V od 30. srpnja 2013, a da je tuženik dana 22. travnja 2016. donio Odluku Klasa: ZGH-01-16-315 kojom je otkazao predmetni kolektivni ugovor zbog promijenjenih okolnosti koje se odnose na proces organizacijskog i financijskog restrukturiranja i zbog nepostojanja reprezentativnosti na strani sindikata koji su potpisnici TKU.

Osporava razloge za otkaz TKU sadržane u obrazloženju odluke o otkazu jer nisu dovoljan i objektivan pokazatelj stvarnog stanja s obzirom da bi razlozi mogli nastati u budućnosti, nije objašnjeno o kakvim se nekretninama radi i o kakvim prihodima, a rashodi za materijalna davanja bili su poznati tuženiku već u vrijeme sklapanja TKU, osim toga paušalno je naveden nastanak troškova refinanciranja obveznica.

Tužbom se osporava gubitak statusa reprezentativnosti sindikata koji su TKU potpisali. Tužitelj u tužbi ukazuje i na to da tuženik nije poštivao zakonsku proceduru propisanu za slučaj otkazivanja zbog promijenjenih okolnosti.

U odgovoru na tužbu tuženik navodi da je tužbeni zahtjev neosnovan iz razloga jer tužitelj nije potpisnik Dodatka II TKU pa nije ni aktivno legitimiran, zatim da su svi sindikati, koji su potpisnici TKU i njegovih Dodataka jedinstveni nužni suparničari, a da je tužbu u ovom predmetu podnio samo jedan sindikat.

Ponavlja razloge iz obrazloženja odluke o otkazu TKU ali i dodatno obrazlaže postojanje upravo onih promijenjenih okolnosti koje opravdavaju otkaz TKU kao što je smanjenje prihoda od zbrinjavanja mješovitog komunalnog otpada, pad prihoda proračuna kojim se subvencionira podružnica ZET, stagnacija i pad potražnje za ulaganjima u nekretnine, ukazuje na mogućnost dodatnih troškova vezanih uz refinanciranje obveznica. Kao jedan od razloga promijenjenih okolnosti tuženik navodi i da će troškovi osoblja u 2016. rasti uslijed povećanja osnovice za isplatu božićnice i regresa i taj rast procjenjuje se na iznos 53.000.000,00 kuna.

Osim toga, ponavlja tvrdnje o nemogućnosti pregovaranja sa sindikatima oko izmjena i dopuna TKU, ali i oko novog TKU zbog nepostojanja pregovaračkog odbora s obzirom da je pregovarački odbor оформljen 28. rujna 2012. imao mandat samo za sklapanje Dodatka V TKU.

U dokaznom postupku provedeni su dokazi uvidom u: Odluku tuženika od 22. travnja 2016. (list 8 spisa), Odluku o otkazu Temelnog KU za radnike u trgovačkom društvu Zagrebački holding d.o.o. od 29. travnja 2016. (list 9-13 spisa), Temeljni KU za radnike u trgovačkim društvima u vlasništvu Grada Zagreba, veljača 2002. (list 14-29 spisa), Dodatak I. TKU od 13. ožujka 2004. (list 30-34 spisa), Dodatak II. TKU od 25. srpnja 2007. (list 35-37 spisa), Dodatak III. TKU od 26. siječnja 2010. (list 38 spisa), Dodatak IV. TKU od 28. travnja 2011. (list 39-44 spisa), Dodatak V. TKU od 30. srpnja 2013. (list 45-48 spisa), Kontne kartice (list 63-64 spisa), dopis Grada Zagreba od 31. srpnja 2014. (list 65 spisa), službeni zabilješku Grada Zagreba od 30. prosinca 2014. (list 66), dopis Grada Zagreba od 31. srpnja 2015. (list 67-68 spisa), Proračun Grada Zagreba (prijedlog za 2016. godinu), (list 69-70), Dopis Grada Zagreba od 28. prosinca 2015. (list 71-72), dopis Grada Zagreba od 4. siječnja 2016. (list 74 spisa), dopis Grada Zagreba od 3. svibnja 2016. (list 75-76 spisa), preslike Javnih oglasa za prodaju nekretnina (list 77-84), presliku Procjene vrijednosti nekretnina (list

85 spisa), Obračun povećanja troškova osoblja za jednog djelatnika društva uslijed povećanja regresa i božićnice u 2016. (list 86-89 spisa), bilješku sa sastanka od 15. ožujka 2016. (list 90-92 spisa), dopis sindikata koji djeluju u Zagrebačkom holdingu d.o.o. od 22. prosinca 2015. (list 94 spisa), dopis Sindikata trgovine Hrvatske od 22. prosinca 2015. (list 95 spisa), dopis Sindikata prometa i veza od 15. prosinca 2015. (list 96 spisa), dopis Komunalnih radnika Hrvatske od 14. prosinca 2015. (list 98-100 spisa), Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Zagrebačkog holdinga d.o.o., Podružnica ZET od 24. srpnja 2015. (list 101-117 spisa), dopis Zagrebačkog holdinga d.o.o. 19. kolovoza 2015. (list 118 spisa), zapisnik sa sastanka pregovaračkih odbora poslodavca i sindikata od 27. kolovoza 2015. (list 119-121 spisa), Dodatak TKU od 27. kolovoza 2015. (list 122-123 spisa), zapisnik sa sastanka pregovaračkih odbora poslodavca i sindikata od 15. prosinca 2015. (list 124 spisa), dopis Zagrebačkog holdinga d.o.o. od 7. travnja 2016. (list 125 spisa), poziv na pregovore o sklapanju Dodatka TKU pregovaračkog tima sindikata koji djeluju u Zagrebačkom holdingu d.o.o. upućenog sindikatima koji djeluju u Zagrebačkom holdingu od 11. travnja 2016. (list 126 spisa), tablicu s pregledom potpisnika TKU i Dodataka I-V (list 136 spisa), Sporazum o pregovaračkom odboru sindikata od 28. rujna 2012. (list 137-138 spisa), presliku djelomičnog povijesnog izvatka iz sudskog registra (list broj 143 spisa), zaključak o prijenosu osnivačkih prava i poslovnih udjela trgovačkih društva u vlasništvu Grada Zagreba na trgovačko društvo Gradsko stambeno-komunalno gospodarstvo d.o.o. i o povećanju temeljnog kapitala od 20. prosinca 2005. (list 144-145 spisa), dopis GSKG od 13. listopada 2006. (list 146-147 spisa), povijesni izvadak iz sudskog registra za tuženika (list 159-190 spisa) te presliku iz tiska (list 202-203 spisa).

Sud je odbio provođenje dokaza saslušanjem svjedoka Đ. Kahline, Darka Kleinbergera, Željke Deduš Šurbek, Želimira Hercigonje, Dražene Stošić Šarić, Ante Jelića, Milana Bandića i Slobodana Ljubičića jer je i bez provođenja tih dokaza činjenično stanje dovoljno utvrđeno.

Nakon što je sud ocijenio dokaze primjenom odredbe članka 8. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj: 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 84/08., 123/08., 57/11., 25/13., 28/13., 89/14., dalje u tekstu: ZPP) usvojio je tužbeni zahtjev kao osnovan.

Predmet spora je utvrđenje da je nezakonita i da ne proizvodi učinke odluka tuženika od 22. travnja 2016. kojom je tuženik otkazao Temeljni kolektivni ugovor za radnike u trgovačkim društvima u vlasništvu Grada Zagreba od 27. veljače 2002. i Dodatke tome ugovoru.

Među strankama je nesporno:

- da je 27. veljače 2002. sklopljen Temeljni kolektivni ugovor za radnike u trgovačkim društvima u vlasništvu Grada Zagreba kojega je za Grad Zagreb potpisao gradonačelnik Milan Bandić te s druge strane predstavnici osamnaest sindikata koji su djelovali kod tuženika;

- da je Temeljni kolektivni ugovor za radnike u trgovačkim društvima u vlasništvu Grada Zagreba sklopljen na neodređeno vrijeme i da ne sadrži sastojke o otkaznim razlozima i rokovima;

- da je 13. ožujka 2004. sklopljen Dodatak I Temeljnog kolektivnom ugovoru za radnike u trgovačkim društvima u vlasništvu Grada Zagreba koji se prema preambuli

primjenjuje na sva trgovačka društva u vlasništvu Grada Zagreba (AGM d.o.o., Autobusni kolodvor d.o.o., Čistoća d.o.o., Gradska groblja d.o.o., Gradska plinara d.o.o., Gradsko stambeno i komunalno gospodarstvo d.o.o., Jarun d.o.o., Robni terminali d.o.o., Sljeme-Medvednica d.o.o., Tržnice Zagreb d.o.o., Tehnološki park Zagreb d.o.o., Vladimir Nazor d.o.o., Vodoprivreda Zagreb d.o.o., Vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Zagrebačke ceste d.o.o., Zagreb film d.o.o., Zagrebparking d.o.o., Zagrebački velesajam d.o.o., Zagrebačka veletržnica d.d., Zagrebački električni tramvaj d.o.o., Zgos d.o.o., Zoološki vrt Grada Zagreba d.o.o., Zrinjevac d.o.o.) te kojega je za Pregovarački odbor Grada Zagreba potpisano predsjednik Mr. Ladislav Prežigalo, a za koordinaciju sindikata Ankica Svoboda i Damir Gašparović, s tim da su taj Dodatak I potpisali i predstavnici 23 sindikata;

- da je dana 25. srpnja 2007. sklopljen Dodatak II Temeljnog kolektivnog ugovoru za radnike u trgovačkom društvu Zagrebački holding d.o.o. kojim je promijenjen naziv Temelnog kolektivnog ugovora za radnike u trgovačkim društvima u vlasništvu Grada Zagreba, tako da novi naziv glasi: „Temeljni kolektivni ugovor za radnike u trgovačkom društvu Zagrebački holding d.o.o.“, kojega je za pregovarački odbor gradskog poglavarstva Grada Zagreba u ime poslodavca Zagrebačkog holdinga d.o.o. potpisao predsjednik Ivo Jelušić, a za pregovarački tim koordinacije sindikata trgovačkog društva Zagrebački holding d.o.o. i trgovačkih društava Gradska plinara d.o.o. i Vodoprivreda Zagreb d.d. Vesna Pauković i Jagoda Milidrag Šmid;

- da je 26. siječnja 2010. sklopljen Dodatak III Temeljnog kolektivnog ugovoru za radnike u trgovačkom društvu Zagrebački holding d.o.o. kojega je za pregovarački odbor poslodavca potpisao mr. sc. Ivan Tolić, a za pregovarački odbor sindikata Zdravko Ivandić i Darko Kleinberger,

- da je 28. travnja 2011. sklopljen Dodatak IV Temeljnog kolektivnog ugovoru za radnike u trgovačkom društvu Zagrebački holding d.o.o. kojega je za pregovarački odbor poslodavca potpisao mr.sc.Branimir Delić, a za pregovarački odbor sindikata Ante Harni, Darko Kleinberger i Anto Jelić, te za poslodavca predsjednik uprave Ivo Čović,kao i predstavnici 29 sindikata;

- da je 30. srpnja 2013. Zagrebački Holding d.o.o. i Sindikati koji se sukladno sporazumu od 28. rujna 2012., smatraju reprezentativnim sklopili su Dodatak V Temeljnog kolektivnog ugovoru za radnike u trgovačkom društvu Zagrebački holding d.o.o., te su ga za poslodavca potpisali Slobodan Ljubičić, dr. sc. Ivan Tolić, dr. sc. Ante Samodol, mr. Zdenko Milas, Daniel Franić, Nikola Vuković i Mirka Jozić, a za pregovarački odbor sindikata Ante Hrani, mr. sc. Mira Mihovec Grdić, Mladen Glavina, Robert Grofelnik, Ivica Blažević, Anto Jelić, Želimir Hrecigonja;

- da je odlukom tuženika Klasa: ZGH-01-16-315 od 22. travnja 2016. otkazan Temeljni kolektivni ugovor za radnike u trgovačkom društvu Zagrebački holding d.o.o i svi Dodaci;

- da iz obrazloženja od 29. travnja 2016. proizlazi da je odluka o otkazu TKU donesena zbog promijenjenih okolnosti koje se očituju u tome što je provedeno financijsko restrukturiranje 2013. godine (pobliže obrazloženo u odluci) kao i organizacijske promjene na način da su provedene statusne promjene pa su se podružnice AGM, GSKG i Vodoopskrba i odvodnja odvojile i postale samostalna trgovačka društva, osnovano je trgovačko društvo Zagrebačka stanogradnja d.o.o., a dio podružnice Upravljanje sportskim objektima izdvojen je u ustanovu u vlasništvu Grada Zagreba, iznos 392 milijuna kuna kratkoročnih kredita reprogramirano je u dugoročni kredit na 5 godina, osigurana je revolving linija i smanjen je broj radnika u razdoblju od dvije godine za 1528 radnika, a sve to rezultiralo je boljim kreditnim rejtingom i konačno i ostvarenom dobiti za 2015. godinu u iznosu 61.000.000,00 kuna,

- da se u 2016. godini očekuje da će na poslodavca reflektirati promijenjene eksterne okolnosti vezane uz refinanciranje obveznica troškova s tim u vezi (bankarski troškovi, troškovi odvjetnika, aranžera i revizora), na koje ne može utjecati a koje će rezultirati lošijim poslovnim rezultatima koji se mogu odraziti na likvidnost;

- zatim da iz obrazloženja proizlazi da postoji nemogućnost pregovaranja radi sklapanja izmjena i dopuna kolektivnog ugovora zbog toga što nema sporazuma sindikata o pregovaračkom odboru, a napomenuo je da je pozvao sindikate na sklapanje novog TKU, ali da sindikati na taj poziv nisu odgovorili, Razlog za otkaz TKU (zajedno sa svim Dodacima) tuženik nalazi i u tome što zbog statusnih promjena neki sindikati koji su na temelju sporazuma o reprezentativnosti od 2012. godine više kod tuženika nemaju niti jednog člana, a započeli su s radom neki novi sindikati čija reprezentativnost nije utvrđena, te da su neki članovi pregovaračkog tima na strani tuženika prestali biti članovi toga tima zbog umirovljenja;

- osim navedenoga u obrazloženju se navode kao razlozi za otkaz TKU novi način obračuna usluga prijevoza i zbrinjavanja miješanog otpada podružnice Čistoća u 2016. godini koja će, ako se nastavi isti trend, uzrokovati manje prihode za 33.000.000,00 kuna, stagnacija i pad potražnje za nekretninama što rezultira nemogućnošću komercijalizacije nekretnina u vlasništvu tuženika, rast troškova s osnove isplate radnicima regresa i božićnice zbog rasta osnovice, te da u 2017. godine dospijeva na naplatu iznos 3.000.000.000,00 (tri milijarde) kuna za otplatu obveznica, i s osnove otplate dospjelih rata za kredita i leasinga). Ukazuje se na opću gospodarsku situaciju u Republici Hrvatskoj, te na potrebu smanjivanja troškova za radnike na prihvatljivu razinu, te na mogućnost pada kreditnog rejtinga Republike Hrvatske što bi se odrazilo i tuženika kroz povećanje kamatnih stopa na kredite a to je razlog na koji tuženik ne može utjecati;

- da su 28. rujna 2012. sindikati sklopili sporazum o reprezentativnosti sa svrhom sklapanja Dodatka V. TKU;

- da je trgovačko društvo Zagrebački holding d.o.o. u vlasništvu Grada Zagreba osnovano na temelju Ugovora o pripajanju od 9. lipnja 2006. i Ugovora o pripajanju od 11. prosinca 2006.;

- da je odlukom Uprave tuženika od 13. listopada 2006. odobren TKU i Dodatak I;

Među strankama je sporno:

- jesu li svi sindikati koji su potpisnici TKU i Dodataka jedinstveni nužni suparničari;
- je li tužitelj aktivno legitimiran s obzirom da nije potpisnik Dodatka II TKU;
- je li tuženik bio dužan pokrenuti postupak mirenja prije otkazivanja TKU;
- postojanje reprezentativnosti za kolektivno pregovaranje na strani sindikata;
- je li pretpostavka za valjani raskid TKU konstitutivna sudska odluka;
- je li TKU ništetan zbog toga što ga je umjesto uprave društva za poslodavca sklopio Grad Zagreb po gradonačelniku Milanu Bandiću;
- jesu li ništetni Dodaci TKU ako ih nisu sklopili odnosno potpisali svi sindikati koji su sklopili TKU;
- je li uslijed statusnih promjena 2006. godine TKU prestao važiti protekom godine dana od dana statusnih promjena;
- da li postoje takve promijenjene okolnosti koje tuženiku nisu bile poznate, niti ih je mogao predvidjeti u vrijeme sklapanja TKU koje opravdavaju otkaz TKU.

U odnosu na procesne pretpostavke za dopuštenost tužbe, a s obzirom na prigovor tuženika da su svi sindikati koji su potpisnici TKU ujedno i jedinstveni nužni suparničari, pa

da je u konkretnom slučaju kada je tužbu podnio samo jedan sindikat takvu tužbu valjalo odbaciti, potrebno je navesti da se takvo shvaćanje ne može prihvatiti.

Odredbom članka 196. stavka 1. ZPP propisano da više osoba mogu jednom tužbom tužiti odnosno biti tužene (suparničari) ako su u pogledu predmeta spora u pravnoj zajednici ili ako njihova prava odnosno obveze proistječu iz iste činjenične i pravne osnove.

Članak 201. ZPP propisuje da, ako se prema zakonu ili zbog prirode pravnog odnosa spor može riješiti samo na jednak način prema svim suparničarima - jedinstveni suparničari, smatraju se oni kao jedna parnična stranka, tako da se u slučaju ako pojedini suparničari propuste koju parničnu radnju učinak parničnih radnji što su ih poduzeli drugi suparničari proteže se i na one koji te radnje nisu poduzeli.

Materijalno (pravo) suparničarstvo nastaje ako su osobe u pogledu predmeta spora u pravnoj zajednici ili ako njihova prava odnosno obveze proistječu iz iste činjenične i pravne osnove a oni se već prije i izvan parnice nalaze u određenoj pravnoj ili stvarnoj vezi s obzirom na predmet spora.

Takva pravna zajednica postoji kada se više osoba pojavljuje kao sudionik određenog (istog) građanskopravnog odnosa iz kojeg za njih proizlaze prava ili obveze koje rezultiraju običnim ili nužnim suparničarstvom ovisno o tome je li priroda materijalnopravnog odnosa zahtijeva donošenje jedinstvene odluke ili ne.

Pri tome valja ukazati da obično materijalno suparničarstvo postoji u situaciji kada je položaj običnog materijalnog suparničara samostalan u odnosu na položaj ostalih suparničara, dok nužno suparničarstvo postoji u situaciji kada po prirodi stvari, odnos može biti utvrđen samo u korist svih odnosno, protiv svih i to tako da se ne samo mora donijeti jedinstvena odluka nego u parnici kao procesnopravnom odnosu moraju i sudjelovati svi sudionici materijalnopravnog odnosa. Oni se smatraju jednom strankom u pogledu posljedica radnji koje poduzimaju.

U konkretnom slučaju ne radi se o takvom pravnom odnosu među sindikatima koji bi imao za posljedicu nužno suparničarstvo, već se na njih primjenjuju odredbe o jedinstvenom suparničarstvu što podrazumijeva mogućnost podnošenja zasebnih tužbi.

Dakle, nije bilo zapreke da svi sindikati potpisnici predmetnog TKU podnesu jednu tužbu, ali niti zapreke da svaki pojedini sindikat podnese posebnu tužbu.

Neosnovan je prigovor nedostatka aktivne legitimacije tužitelja jer je tužitelj bio potpisnik TKU, pa bez obzirom što nije bio potpisnik Dodatka II TKU, a tužitelj ne tvrdi da se navedeni Dodatak II TKU nije izvršavao u odnosu na članove tužitelja.

Tužitelj tvrdi da je tuženik prije otkaza TKU bio dužan provesti postupak mirenja, a s obzirom da takav postupak nije proveden da je otkaz TKU nezakonit.

Prema odredbi članka 206. stavka 1. Zakona o radu („Narodne novine, broj 93/14-dalje: ZR/14) u slučaju spora koji može dovesti do štrajka ili drugog oblika industrijske akcije, mora se provesti postupak mirenja propisan ovim Zakonom, ako stranke spora nisu dogovorile neki drugi način njegova mirnog rješavanja.

TKU ne sadrži odredbe o načinu mirnog rješavanja sporova, no i pored toga nije osnovana tvrdnja tužitelja da je tuženik prije otkazivanja morao provesti postupak mirenja.

Naime, iako se radi o sporu među strankama, taj spor ne predstavlja takav spor koji bi mogao dovesti do štrajka zbog toga što, iako je TKU otkazan njegove odredbe se prema članku 185. stavku 4. TKU primjenjuju do sklapanja novog TKU. Ili konkretno kao u ovom slučaju, dok se otkaz ne utvrdi nezakonitim.

Ne može se prihvatiti niti kao opravdani razlog za otkaz TKU zbog toga što nije utvrđena reprezentativnost sindikata za kolektivno pregovaranje.

Prema odredbi članka 31. stavka 3. Zakona o reprezentativnosti udruga poslodavac i sindikata („Narodne novine“, broj 93/14.) sindikati kojima je do dana stupanja na snagu ovog Zakona utvrđena reprezentativnost za kolektivno pregovaranje na način i u postupku propisanom Zakonom o kriterijima za sudjelovanje u tripartitnim tijelima i reprezentativnost za kolektivno pregovaranje („Narodne novine“, broj: 82/12., 88/12.) zadržavaju svoju reprezentativnost.

Prema odredbi članka 7. stavka 2. i 3. Zakona o kriterijima za sudjelovanje u tripartitnim tijelima i reprezentativnost za kolektivno pregovaranje ako na području, odnosno razini za koju se pregovara o sklapanju kolektivnog ugovora djeluje više sindikata, poslodavac, odnosno udruga poslodavaca može pregovarati s pregovaračkim odborom kojeg pisanim sporazumom utvrde svi sindikati koji djeluju na području, odnosno razini za koje se sklapa kolektivni ugovor, u kojem slučaju se sindikati potpisnici toga sporazuma smatraju reprezentativnim i njihovu reprezentativnost nije potrebno utvrđivati.

Pisanim sporazumom iz stavka 2. ovoga članka mora biti jasno iskazana volja sindikata o njihovom zajedničkom kolektivnom pregovaranju i za poslodavca predstavlja potvrdu da pregovara s reprezentativnim sindikatima.

Prema Sporazumu od 28. rujna 2012. potpisnici sporazuma smatraju se reprezentativnim, a navedeni Sporazum u skladu je s odredbom članka 7. stavka 2. i 3. Zakona o kriterijima za sudjelovanje u tripartitnim tijelima i reprezentativnost za kolektivno pregovaranje.

Iako je predmetni sporazum sklopljen u svrhu sklapanja Dodatka V TKU, prema odredbi članka 31. stavka 3. ovi sindikati zadržali su reprezentativnost za kolektivno pregovaranje, pa stoga to nije osnovan razlog za otkaz TKU.

Budući da među strankama nije sporno da uslijed statusnih promjena neki sindikati više ne djeluju kod tuženika, ipak se ne može smatrati da bi Dodaci TKU bili ništetni zbog toga što ih nisu sklopili svi sindikati koji su sklopili TKU. Naime, u vremenskom razdoblju od 2002. do 2015. godine došlo je ne samo do statusnih promjena zbog čega neki sindikati sada djeluju u samostalnim trgovačkim društvima koja nisu u sklopu tuženika, nego su neki sindikati i prestali su djelovati kod tuženika. Pri tome treba napomenuti da tuženik nije određeno ni ukazao koji to sindikati nisu potpisali Dodatke TKU (osim Dodatka II kojega nije potpisao tužitelj), a potpisnici su TKU u to vrijeme su djelovali i imali su članstvo kod tuženika, a TKU s Dodacima primjenjivao se na sve radnike tuženika što znači da su svi

sindikati prihvatili na taj način sklopljene Dodatke pa je eventualni nedostatak potpisivanja pojedinog Dodatka TKU od strane sindikata koji je potpisao TKU nadomješten njegovim izvršavanjem (članak 73. ZOO).

Stoga se ne može zaključiti da bi zbog toga bili ništetni Dodaci TKU.

Nije osnovan niti prigovor tuženika da je TKU ništetan zbog toga što ga je umjesto uprave društva za poslodavca sklopio Grad Zagreb po gradonačelniku Milanu Bandiću.

Prema odredbi članka 426. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“, broj: 111/93., 34/99., 121/99., 52/00., dalje u tekstu: ZTD) koja je bila na snazi u vrijeme sklapanja TKU društvo zastupa uprava društva.

Gradonačelnik Grada Zagreba nije bio uprava tuženika.

Prema članku 185. Zakona o radu („Narodne novine“ broj: 38/95., 54/95., 65/95., 17/01. i 82/01., dalje u tekstu: ZR) stranke kolektivnog ugovora mogu biti, na strani poslodavaca, jedan ili više poslodavaca, udruga poslodavaca ili udruga poslodavaca više razine, a na strani zaposlenika, sindikat ili udruga sindikata više razine, koja je spremna i sposobna sredstvima pritiska štititi i pomicati interese svojih članova prilikom pregovora o sklapanju kolektivnih ugovora.

Odredba članka 103. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj: 53/91., 73/91., 111/93., 3/94., 7/96., 91/96., 112/99. i 88/01., dalje u tekstu: ZOO) koji je bio na snazi u vrijeme sklapanja TKU propisuje da je ugovor koji je protivan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ili moralu društva ništetan, osim ako cilj povrijeđenog pravila ne upućuje na neku drugu pravnu posljedicu ili ako zakon u određenom slučaju ne propisuje što drugo.

Prema tome potrebno je ocijeniti je li TKU i njegovi Dodaci ništetan iz razloga koje navodi tuženik da je suprotno odredbi članka 185. tada važećeg Zakona o radu Grad Zagreb umjesto poslodavaca sklopio ugovor o radu. Osim toga tvrdi se da gradonačelnik Grada Zagreba nije imao potrebno ovlaštenje za sklapanje TKU na strani poslodavaca, a TKU nije potpisala uprava poslodavca kako je to propisano odredbom članka 426. stavka 1. ZTD.

Nije sporno da je TKU 2002. godine na strani poslodavca u ime i za račun trgovačkih društava u vlasništvu Grada Zagreba sklopio njihov osnivač, Grad Zagreb. Ovakvo postupanje protivno je izričitoj zakonskoj normi članka 185. ZR.

Isto tako, ugovor, pa tako i u ovom konkretnom slučaju TKU kojega nije u skladu s prisilnom normom članka 426 ZTD potpisala uprava tuženika ili druga osoba ovlaštena za zastupanje, već ga je potpisao gradonačelnik Grada Zagreba bez posebne punomoći (članak 193. ZR) protivan je ovoj izričitoj normi.

Pri tome valja navesti da nije od utjecaja činjenica što je Grad Zagreb osnivač tuženika.

Odredbama ZR i ZTD nije kao posljedica nezakonitog zastupanja propisana ništetnost ugovora, pa stoga nema mjesta primjeni članka 103. stavka 1. ZOO.

U konkretnom slučaju potrebno primijeniti odredbu članka 103. stavka 2. ZOO prema kojoj ako je sklapanje određenog ugovora zabranjeno samo jednoj strani, ugovor je valjan ako u zakonu nije što drugo predviđeno za određeni slučaj, a strana koja je povrijedila zakonsku zabranu snosit će odgovarajuće posljedice.

Prema tome, sklapanje pravnog posla nije bilo dopušteno Gradu Zagrebu, s obzirom na odredbu čl. 103. st. 2. ZOO to TKU ne čini ništetnim.

Prema odredbi članka 88. stavka 1. ZOO Ugovor što ga neka osoba sklopi kao punomoćnik u ime drugoga bez njegova ovlaštenja obvezuje neovlašteno zastupanog samo ako on ugovor naknadno odobri.

Osim toga, posljedica sklapanja pravnog posla bez ovlaštenja zastupanog nije ništetnost. Prema navedenoj odredbi članka 88. ZOO takav pravni posao ne bi neovlašteno zastupanog obvezivao.

Međutim, neovlašteno zastupani može naknadno odobriti pravni posao. Takvo odobrenje može dati izričito, ali ono se može dati i očitovanjem volje tako da se ugovor izvršava.

Predmetni TKU izvršavan je od svih ugovornih strana od njegovog sklapanja pa za cijelo vrijeme do otkaza, sklapani su Dodaci TKU, pa se iz toga zaključuje da je ugovor odobren od svih strana na koje se primjenjivao. Osobito valja ukazati da je 13. listopada 2006. pismeno odobrenje dala Uprava tuženik. Stoga je potrebno zaključiti da je TKU i Dodatak I odobren od strane poslodavca u smislu odredbe članka 88. stavka 1. ZOO.

Tuženik tvrdi da je predmetni TKU prestao važiti istekom jedne godine od dana statusnih promjena računajući od zadnjeg pripajanja koje je bilo 11. prosinca 2006. Pri tome tuženik ukazuje na odredbu članka 207. Zakona o radu („Narodne novine“, broj: 38/95., 54/95., 65/95., 17/01., 82/01., 114/03., 142/03., 30/04., 137/04. - pročišćeni tekst, 30/04., 68/05., dalje u tekstu: ZR/04) kojom je propisano da u slučajevima iz članka 136. ovoga Zakona (u slučaju statusnih promjena kod poslodavca), na radnike se do sklapanja novog kolektivnog ugovora, a najduže godinu dana, nastavlja primjenjivati kolektivni ugovor koji se na njih primjenjivao u vrijeme promjene poslodavca.

Navedena odredba ne može se primijeniti u konkretnom slučaju zbog toga što je nakon statusnih promjena TKU izričito odobren od strane Uprave poslodavca, a sve ugovorne strane nastavile su izvršavati TKU i njegov Dodatak I, a nakon toga sklopili su još i daljnja četiri Dodatka.

Pri tome osobito treba ukazati na odredbu članka 186 TKU kojom je propisano da će se u slučaju podjele, spajanja, izdvajanja ili druge statusne promjene poslodavca, na radnike primjenjivati do sklapanja novog Ugovora, odredbe ovoga Ugovora.

Prema tome TKU je bio na snazi i nakon proteka roka iz citirane odredbe članka 207. ZR:

Tužitelj tvrdi da je otkaz TKU i njegovih Dodataka nezakonit i zbog toga što je tuženik bio dužan konstitutivnom tužbom od suda zahtijevati raskid TKU.

Navedeno shvaćanje nije pravilno. Naime, na ovaj spor potrebno je primijeniti odredbu članka 200. ZR/14, kojom je u stavku 1. propisano da se kolektivni ugovor sklopljen na neodređeno vrijeme može otkazati.

Prema tome predmetni TKU tuženik je mogao otkazati jer mu to ovlaštenje daje odredba članka 200. stavka 1. ZR/14.

Odredbom članka 200. stavka 2. ZR/14 propisano je da kolektivni ugovor sklopljen na neodređeno vrijeme i kolektivni ugovor sklopljen na određeno vrijeme, u kojem je predviđena mogućnost otkazivanja, moraju sadržavati sastojke o otkaznim razlozima i rokovima.

Uvidom u TKU utvrđeno je da ne sadrži sastojke o otkaznim razlozima i rokovima, pa je stoga potrebno primijeniti odredbu članka 200. stavka 4. ZR/14 prema kojoj ako se kolektivni ugovor može otkazati, a ne sadrži podatak o otkaznom razlogu, na otkazni razlog se na odgovarajući način primjenjuju odredbe obveznog prava o izmjeni ili raskidu ugovora zbog promijenjenih okolnosti.

Prema tome odredbe obveznog prava primjenjuju se samo na razloge za otkaz TKU, ali ne i na postupak otkazivanja. Stoga nije postojala obveza tuženika prethodno ishoditi konstitutivnu presudu kojom se raskida TKU.

U konkretnom slučaju TKU je sklopljen 27. veljače 2002., a otkazan je odlukom tuženika od 22. travnja 2016. stoga je mjerodavno pravo koje se primjenjuje za ocjenu pravne valjanosti odluke o otkazu TKU onaj Zakon o radu koji je na snazi u vrijeme nastanka tog pravnog odnosa. Dakle, odluku o otkazu TKU potrebno je procjenjivati kroz odredbe Zakona o radu („Narodne novine“ broj 93/14., dalje u tekstu: ZR/14).

Prema odredbi članka 200. stavka 1. ZR/14 kolektivni ugovor sklopljen na neodređeno vrijeme može se otkazati.

Ako se kolektivni ugovor može otkazati, a ne sadrži podatak o otkaznom razlogu, na otkazni razlog se na odgovarajući način primjenjuju odredbe obveznog prava o izmjeni ili raskidu ugovora zbog promijenjenih okolnosti (članak 200. stavak 4. ZR/14).

Odgovarajuće odredbe obveznog prava sadržane su u Zakonu o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj: 35/05., 41/08., 125/11., 78/15., dalje u tekstu: ZOO/05).

Tuženik promijenjene okolnosti nalazi u procesu organizacijskog i financijskog restrukturiranja te u nepostojanju reprezentativnosti na strani sindikata koji su potpisnici TKU.

Prema odredbi članka 369. ZOO/05 ako bi zbog izvanrednih okolnosti nastalih nakon sklapanja ugovora, a koje se nisu mogle predvidjeti u vrijeme sklapanja ugovora, ispunjenje obveze za jednu ugovornu stranu postalo pretjerano otežano ili bi joj nanijelo pretjerano veliki gubitak, ona može zahtijevati da se ugovor izmijeni ili čak i raskine (stavak 1.), s tim da izmjenju ili raskid ugovora ne može zahtijevati strana koja se poziva na promijenjene okolnosti ako je bila dužna u vrijeme sklapanja ugovora uzeti u obzir te okolnosti ili ih je mogla izbjeći ili savladati (stavak 2).

Polazeći od navedene odredbe članka 200. stavka 1. ZR/14 u vezi sa člankom 369. stavkom 1. ZOO/05 s obzirom da se radi o kolektivnom ugovoru sklopljenom na neodređeno vrijeme, dopuštena je mogućnost njegovog otkazivanja, ali pod pretpostavkom da su naakon sklapanja ugovora nastale takve izvanredne okolnosti koje se nisu mogle predvidjeti u vrijeme sklapanja ugovora.

Polazeći od obrazloženja odluke o otkazu TKU od 29. travnja 2016. tuženik ne navodi niti jednu izvanrednu okolnost koja je nastala nakon sklapanja ugovora, odnosno sklapanja zadnjeg V. Dodatka TKU od 30. srpnja 2013. a osobito ne ukazuje na takvu okolnost koja se u vrijeme sklapanja TKU nije mogla predvidjeti i zbog kojih je ispunjenje obveze za tuženika postalo pretjerano otežano ili bi mu moglo nanijeti pretjerano veliki gubitak. Odnosno, takve okolnosti u postupku nisu dokazane, već je naprotiv i sam tuženik u Odluci o otkazu TKU i Dodataka naveo da je tu poslovnu godinu završio s dobiti i povećanjem kreditnog rejtinga.

Prema tome navedeni razlozi, a koje je tuženik naveo za odluku o otkazu TKU i njegovih Dodataka, nisu dovoljan pokazatelj bilo kakvih izvanrednih okolnosti. Dio razloga je, kako se to može zaključiti i Odluke o otkazu TKU, nastao je u vrijeme donošenja Odluke, a dio njih će nastati u budućnosti. Međutim razlozi koji su nastali rezultirali su time da je tuženik poslovao 2015. s dobiti, a oni koji bi mogli nastati u budućnosti nisu pravno relevantni jer se prema odredbi čl. 369. ZOO/05 uzimaju se u obzir samo oni izvanredni razlozi koji su već nastali i zbog kojih je ispunjenje obveze za tuženika postalo pretjerano otežano ili bi mu moglo nanijeti pretjerano veliki gubitak.

Stoga se ne mogu prihvatiti kao opravdani razlozi koje je tuženik naveo u Odluci o otkazu TKU s tim da se posebno ukazuje da je tuženik prilikom kreiranja svoje poslovne politike, financijskih obveza i zaduživanja, investiranja i slično, morao voditi računa o preuzetim obvezama prema svojim radnicima na temelju TKU i njegovih Dodataka.

Slijedom svega navedenog valjalo je prihvatiti tužbeni zahtjev i Odluku tuženika o otkazu TKU zajedno s Dodacima utvrditi nezakonitom.

Odluka o troškovima parničnog postupka temelji se na odredbi članka 154. stavka 1. ZPP. Budući da je tužitelj uspio u cijelosti u ovom postupku, tuženik mu je dužan naknaditi troškove zastupanja po punomoćniku odvjetniku primjenom Tarife o nagradama i naknadi za rad odvjetnika na temelju Tarife o nagradama i naknadi za rad odvjetnika („Narodne novine“, broj: 142/12., 103/14., 118/14., 107/15.).

Tužitelju pripada pravo na trošak sastava tužbe 2.000,00 kuna (Tbr. 8/1), za zastupanje na ročištu 7. srpnja 2016. iznos 2.000,00 kuna (Tbr. 9/1), za zastupanje na ročištima 14. travnja 2016. i 1. rujna 2016. iznos 500,00 kuna (Tbr. 9/5), za sastav podneska od 7. rujna 2016. iznos 2.000,00 kuna (Tbr. 8/1), za zastupanje na ročištu 20. rujna 2016. iznos 2.000,00 kuna (Tbr. 9/1), što iznosi 7.000,00 kuna i PDV 25% u iznosu 1.750,00 kuna. Tužitelju pripada i trošak sudskih pristojbi na tužbu i presudu u ukupnom iznosu 5.500,00 kuna.

Stoga je valjalo tuženiku naložiti platež parničnog troška u iznosu 14.250,00 kuna.

Zatezne kamate dosuđene su na temelju odredbe članka 29. ZOO/05 i članka 30. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj: 112/12., 103/14., 118/14., 107/15.).

Slijedom navedenoga valjalo je odlučiti kao u izreci.

U Zagrebu 2. studenoga 2016.

Predsjednica vijeća:
Vlasta Horvat-Mataić, v.r.

Pouka o pravnom lijeku:

Protiv ove presude dopuštena je žalba. Žalba se podnosi ovom sudu u 3 primjerka, u roku od 8 dana, a o žalbi odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske.

Za točnost otpravka – ovlaštenu službenik:
Marija Roginek

